

Evangheliile

Îndrumar de studiu

LECTȚIA
PATRU

EVANGHELIA DUPĂ LUCA

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

ÎNDRUMAR DE STUDIU

CUPRINS

Schema lecției.....	2
Notițe.....	4
Întrebări recapitulative.....	Error! Bookmark not defined.
Întrebări aplicative.....	Error! Bookmark not defined.

Modul de utilizare a acestei lecții și a îndrumarului de studiu

- **Înainte de urmărirea lecției filmate**
  - **Pregătire** — Terminați toate lecturile recomandate.
  - **Programați-vă pauze** — Analizați schema și codurile de timp pentru a stabili unde să începeți și unde să terminați o anumită porțiune a lecției. Lecțiile IIM au foarte multe informații, așa că s-ar putea să doriți să vă programați niște pauze. Acestea ar trebui programate la titlurile importante din schemă.
- **În timp ce urmăriți lecția filmată**
  - **Notițe** — Folosiți secțiunea Notițe pentru a urmări lecția și a lua notițe suplimentare. Mare parte a ideilor principale sunt deja rezumate în notițe, dar asigurați-vă că adăugați la ele propriile notițe. Ar trebui să adăugați și informații detaliate care să vă ajute să vă amintiți, să descrieți și să susțineți ideile principale.
  - **Opriti/rulați din nou porțiuni din lecție** — S-ar putea să vă fie de folos să opriți sau să rulați din nou filmul în anumite puncte pentru a lua notițe suplimentare, a recapitula concepte dificile sau a discuta puncte de interes.
- **După urmărirea lecției filmate**
  - **Întrebări recapitulative** — Răspundeți la întrebările recapitulative în spațiul corespunzător. La întrebările recapitulative ar trebui să se răspundă individual, nu în grup.
  - **Întrebări aplicative** — Întrebările aplicative sunt indicate pentru teme scrise sau ca subiecte pentru discuții în grup. Pentru teme scrise, se recomandă ca răspunsurile să nu depășească o pagină.

Schema lecției

- I. Introducere (0:21)
- II. Contextul (1:44)
  - A. Autorul (1:58)
    - 1. Opinia tradițională (4:18)
    - 2. Viața autorului (11:23)
  - B. Cititorii inițiali (18:03)
    - 1. Teofil (18:22)
    - 2. Publicul larg (22:02)
  - C. Prilejul (24:41)
    - 1. Data (24:56)
    - 2. Scopul (26:33)
- III. Structura și conținutul (28:20)
  - A. Prefața (29:00)
  - B. Începutul vieții lui Isus (30:19)
    - 1. Vestirea nașterilor (31:37)
    - 2. Nașterea și copilăria (34:16)
    - 3. Identificarea lui Isus de către Ioan (39:32)
    - 4. Confirmări ale Fiului lui Dumnezeu (43:03)
  - C. Lucrarea lui Isus în Galileea (48:56)
    - 1. Predica din Nazaret (49:50)
    - 2. Învățăături și minuni (52:57)
    - 3. Ioan Botezătorul (57:57)
    - 4. Alte învățăături și minunile (59:32)
    - 5. Pregătirea celor doisprezece apostoli (1:00:41)
  - D. Drumul lui Isus la Ierusalim (1:02:28)
    - 1. Natura uceniciei (1:04:00)
    - 2. Amplificarea conflictului (1:10:57)
    - 3. Prețul uceniciei (1:14:23)
    - 4. Dedicarea lui Isus (1:16:24)
  - E. Lucrarea lui Isus în Ierusalim și împrejurimi (1:18:15)
  - F. Răstignirea și învierea lui Isus (1:23:42)
    - 1. Arestarea, judecata și moartea (1:24:30)
    - 2. Învierea și înălțarea (1:32:06)
- IV. Teme principale (1:34:45)
  - A. Descrierea mântuirii (1:36:30)
  - B. Dumnezeu ca Mântuitor (1:44:25)
    - 1. Puterea lui Dumnezeu (1:44:41)
    - 2. Planul lui Dumnezeu (1:47:07)
    - 3. Fiul lui Dumnezeu (1:49:16)
  - C. Oamenii care sunt mântuiți (1:51:23)
- V. Concluzie (2:04:41)

Notițe

I. Introducere

Evanghelia după Luca ne amintește că, cu prețul vieții, Isus a venit să ne mântuiască.

II. Contextul

A. Autorul

O lucrare în două volume:

- Volumul 1: Evanghelia după Luca
- Volumul 2: Faptele apostolilor

Autorul ambelor cărți a scris cuiva pe nume Teofil.

Dovezi că aceeași persoană a scris ambele cărți:

- Stilul limbii grecești este similar

- Scoate în evidență teme similare:
  - Oferirea universală a evangheliei
  - Lucrarea Duhului Sfânt
  - Puterea irezistibilă a voii și cuvântului lui Dumnezeu
  - Descrierea frecventă a lucrării lui Hristos ca „mântuire“

1. Opinia tradițională

Autor necunoscut: Teofil a știut cine a scris-o.

Trei tipuri de dovezi care confirmă că Luca este autorul:

- Noul Testament

Luca a fost cu Pavel în ultimii ani ai lucrării sale de slujire:
2 Timotei 4:11

- Manuscrisele timpurii
  - Papirusul numărul 75
  - Multe alte manuscrise vechi
  - Niciun manuscris timpuriu nu o atribuie altcuiva

- Biserica primară
  - Fragmentul muratorian
  - Prologul anti-marcionit
  - Liderii bisericii din secolul al II-lea și al III-lea:
    - Irineu (130 – 202 d.H.)
    - Clement de Alexandria (150 – 215 d.H.)
    - Tertulian (155 – 230 d.H.)

2. Viața autorului

- Nu era apostol
- Convertit neevreu
- Educație bună
- Partenerul lui Pavel în lucrarea de slujire

B. Cititorii inițiali**1. Teofil**

Prefața lui Luca sugerează că Teofil era protectorul lui, cel care i-a comandat scrierea și a susținut-o financiar.

Teofil a fost, de asemenea, elevul lui Luca.

2. Publicul larg

Creștinii aveau tendința să-și dea scrierile unii altora.

Caracter literar foarte pronunțat

C. Prilejul**1. Data**

Cel puțin doi factori indică o dată între 65 și 67 d.H.:

- Comparații între Luca și Marcu
- Faptele apostolilor

2. Scopul

Luca a scris pentru Teofil și pentru creștini neevrei ca el, pentru a le întări proaspăta credință în Isus, Mesia evreu.

III. Structura și conținutul

A. Prefață: Luca 1:1-4

B. Începutul vieții lui Isus: Luca 1:5-4:13

Principala preocupare a lui Luca a fost să arate că:

- Isus era și Fiul lui Dumnezeu și Fiul lui David
- Deplin divin și deplin uman, deopotrivă
- Isus era Mesia sau Hristos

1. Vestirea nașterilor: 1:5-56

- Vestirea nașterii lui Ioan: 1:5-25
- Vestirea nașterii lui Isus: 1:26-38
- Vestirea făcută de Elisabeta Mariei: 1:39-56

2. Nașterea și copilăria: 1:57-2:52

- Nașterea și copilăria lui Ioan: 1:57-80

- Nașterea și copilăria lui Isus: 2:1-52

În ciuda nașterii umile a lui Isus, Fiul Mariei a fost cu adevărat Mesia și Împăratul ales de Dumnezeu.

3. Identificarea lui Isus de către Ioan: 3:1-20**4. Confirmări ale Fiului lui Dumnezeu : 3:21-4:13**

- Confirmarea divină: 3:21-22

- Confirmarea genealogică: 3:23-38

- Confirmarea personală: 4:1-13

C. Lucrarea lui Isus în Galileea: Luca 4:14-9:50**1. Predica din Nazaret: 4:14-30****2. Învățăături și minuni: 4:31-7:17**

- Duhul rău: 4:31-36
- Numeroase vindecări: 4:38-42
- Chemarea a trei ucenici: 5:1-11
- Vindecarea leprosului: 5:12-15
- Vindecarea paralticului: 5:17-26
- Chemarea lui Matei: 5:27-32
- Învățătura despre post: 5:33-38
- Învățătura despre sabbat: 6:1-11
- Chemarea apostolilor: 6:12-16
- Predica din câmpie: 6:17-49
- Vindecarea slujitorului centurionului: 7:1-10
- Învierea fiului văduvei: 7:11-16

3. Ioan Botezătorul: 7:18-50

Minunile și predicile lui Isus au împlinit profețiile lui Isaia.

4. Alte învățături și minuni: 8:1-56

- Pilda semănătorului: 8:1-15
- Pilda sfeșnicului: 8:16-18
- Adevărata familie a lui Isus: 8:19-21
- Câteva minuni: 8:22-56

5. Pregătirea celor doisprezece apostoli: 9:1-50

- Trimiterea apostolilor: 9:1-9
- Hrănirea celor cinci mii: 9:10-17
- Mărturisirea apostolilor: 9:19-27
- Schimbarea la față a lui Isus: 9:28-36
- Exorcismul făcut de Isus: 9:37-45
- Măreția în împărăție: 9:46-50

Isus Și-a pregătit ucenicii să:

- Îi recunoască autoritatea
- Se bazeze pe puterea Sa
- Slujească ca slujitori smeriți

D. Drumul lui Isus la Ierusalim: Luca 9:51-19:27

Isus era dedicat planului lui Dumnezeu de a-Și mântui poporul, chiar dacă cerea ca El să moară în Ierusalim.

1. Natura uceniciei: 9:51-11:13

- Evangelizare, dificultăți și împuternicire: 9:51-10:24
- Trei teme ale uceniciei: 10:25-11:13
  - Iubirea aproapelui: bunul samaritean, 10:29-37
  - Iubirea pentru Dumnezeu: întâlnirea cu Maria, 10:38-42
  - Rugăciunea: învățătura despre rugăciune, 11:1-13

2. Amplificarea conflictului: 11:14-15:32

Isus S-a opus în mod deliberat conducerii evreiești ca să:

- Îi mustre pentru conducerea necorespunzătoare a poporului lui Dumnezeu
- Cheme poporul în împărăția Sa
- Îl răstignească în Ierusalim

De pildă:

- Acuzația și răspunsul: 11:14-28
- Avertismentele împotriva ipocriziei: 12:1-3
- Avertismentele împotriva sinagogilor: 12:4-21
- Asigurarea celor săraci: 12:22-32
- Conflictul viitor: 12:33-59
- Chemarea tuturor la pocăință: 13:1-9
- Vindecarea controversată de sabbat: 13:10-17
- Primirea neașteptată în împărăție: 13:18-30
- Conflictul tot mai intens cu Irod: 13:31-35
- Vindecarea controversată de sabbat: 14:1-24
- Conflictul viitor: 14:25-34
- Pildele împotriva ipocriziei: 15:1-32
  - Introducerea: 15:1-2
  - Oaia pierdută: 15:3-7
  - Moneda pierdută: 15:8-11
  - Fiul pierdut: 15:12-32

3. Prețul uceniciei: 16:1-18:30

- Învățătura privind administrarea: 16:1-17:10

- Învățătura privind judecata viitoare: 17:11-18:8
- Învățătura privind smerenia: 18:9-30

4. Dedicarea lui Isus: 18:31-19:27

- Prevestirea morții: 18:31-34
- Binecuvântarea orbului: 18:35-43
- Binecuvântarea lui Zacheu: 19:1-10
- Pilda slujitorilor împăratului: 19:11-27

E. Lucrarea lui Isus în Ierusalim și împrejurimi: Luca 19:28-21:38

- Intrarea lui Isus în Ierusalim: 19:28-44
- Curățarea Templului de către Isus: 19:45, 46
- Învățătura lui Isus din Templu: 19:47-21:38

F. Răstignirea și învierea lui Isus, Luca 22:1-24:53**1. Arestarea, judecata și moartea: 22:1-23:56**

- Complotul de trădare: 22:1-6
- Ultima cină: 22:7-38
- Rugăciunea lui Isus: 22:39-46
- Arestarea lui Isus: 22:47-53
- Lepădarea lui Petru: 22:54-62
- Procesele lui Isus: 22:63-23:25
- Răstignirea lui Isus: 23:26-49
  - Plin de compasiune pentru cei neajutorați
  - A avut încredere în Tatăl Său
- Îngroparea lui Isus: 23:50-56

2. **Învierea și înălțarea: 24:1-53**

- Mormântul gol al lui Isus: 24:1-12
- Isus pe drum: 24:13-35
- Isus cu apostolii: 24:36-49
- Înălțarea lui Isus: 24:50-53

IV. **Teme principale**

Mântuirea: eliberarea de tirania răului și de judecata lui Dumnezeu asupra păcatului

A. **Descrierea mântuirii**

Mântuirea personală este în primul rând o chestiune de schimbare totală a condițiilor oamenilor.

Formă de mântuire: o schimbare totală de la o stare rea la o stare bună

Marile schimbări ale mântuirii ne schimbă și pe dinăuntru.

Răspunsul potrivit la mântuire este bucuria:

- Cântarea lui Zaharia: Luca 1:68-79
- Cântarea Mariei: Luca 1:46-55
- Cântarea lui Simeon: Luca 2:29-32
- Vestirile angelice: Luca 1:14, 2:10-11
- Pildele oii pierdute, monedei pierdute și fiului pierdut: Luca 15

B. Dumnezeu ca Mântuitor

1. Puterea lui Dumnezeu:

Luca a vrut ca cititorii săi să înțeleagă că Dumnezeu este stăpân peste toate situațiile.

2. Planul lui Dumnezeu:

Luca ne-a învățat că mântuirea este o parte din planul lui Dumnezeu.

3. Fiul lui Dumnezeu:

Evanghelia lui Luca afirmă în mod repetat că Isus este Fiul lui Dumnezeu.

C. Oamenii care sunt mântuiți

1. Neevreei

Vechiul Testament vorbește despre neevrei aduși în împărăția lui Dumnezeu.

Unul din motivele pentru care a scris Luca a fost acela de a asigura neevreei de mântuirea lor în Hristos.

2. Păcătoșii

Oamenii care erau ostracizați de societatea evreiască din pricina păcatelor lor.

3. Femeile

Femeile nu aveau multe drepturi în societate și nu erau foarte prețuite.

4. Săracii

Isus a proclamat săracilor vestea cea bună a mântuirii.

La fel ca neevreii, păcătoșii și femeile, săracii aveau foarte puține drepturi și nu se aștepta ca ei să moștenească împărăția lui Dumnezeu.

V. Concluzie

Evanghelia lui Luca Îl prezintă pe Isus ca slăvitul Fiu al lui Dumnezeu care a venit pe pământ ca iubitorul Mântuitor al lumii. El extinde vestea cea bună a mântuirii lui Dumnezeu la toată lumea, indiferent de etnicitate, avere sau poziție socială.

3. Care a fost scopul pentru care Luca a scris creștinilor neevrei cum era Teofil?

4. Cum a fost Isus pe de-a-ntregul divin și pe de-a-ntregul uman?

7. Ce acte de autoritate descrie Luca că a făcut Isus în lucrarea Sa de slujire din și de lângă Ierusalim?

8. Cum a realizat Isus mântuirea pentru poporul Său?

9. Cum a descris Luca mântuirea și oamenii care au nevoie de mântuire?

10. Ca Mântuitor al poporului Său, cum i-a adus Dumnezeu mântuirea?

11. Descrieți diversitatea de oameni pe care a venit Isus să-i mântuiască.

Întrebări aplicative

1. Cum ar trebui să ne întărească credința scopul din spatele evangheliei lui Luca?
2. De ce este important ca, atunci când îi citim evanghelia, să ne gândim care au fost cititorii inițiali ai lui Luca?
3. De ce este important să ne rugăm?
4. Cum ne poate ajuta citarea Bibliei în fața ispitelor?
5. Care sunt unele din modurile specifice în care puteți aplica predica din câmpie în propria viață?
6. Ce ar trebui să învățăm din curățarea Templului din evanghelia lui Luca?
7. Cum ar trebui să reacționăm la realitatea împărăției lui Dumnezeu?
8. De ce este importantă bucuria în viața creștinului?
9. Ca ucenici ai lui Isus, de ce este important să ne iubim și semenii și pe Dumnezeu?
10. De ce este important să știm că Isus a venit să-Și scape poporul de condamnare?
11. Câte dintre condițiile noastre ar trebui să ne așteptăm să fie schimbate total în această viață și lume?
12. Ce încurajare primim dacă știm că Isus a adus împărăția lui Dumnezeu pe pământ?
13. Cum ar trebui să răspundem accentului lui Luca pe grupurile fără drepturi sociale, cum ar fi păcătoșii și săracii?
14. Care este cel mai important lucru pe care l-ați învățat din această lecție?